

21 Φεβρουαρίου 2018
Αριθμ. Πρωτ.: 238738/8133/2018

Πληροφορίες: Αντωνίνα Παπαθανάσογλου , Μυρτώ Παινέση

ΟΙ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΣΤΟΝ ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΠΙΝΑΚΑ

Θέμα: Περιβαλλοντική υποβάθμιση ρέματος Πικροδάφνης & αυθαίρετες κατασκευές

Αξιότιμες/οι κυρίες/οι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003, εξετάζει αναφορά της κ. .... σχετικά με τη περιβαλλοντική υποβάθμιση του ρέματος της Πικροδάφνης.

Ειδικότερα, η αναφερόμενη και άλλοι ενδιαφερόμενοι πολίτες είχαν καταθέσει σχετική αίτηση προς την Περιφέρεια Αττικής, την Αποκεντρωμένη Διοίκηση και τον Δήμο Π. Φαλήρου αναφορικά με ζητήματα που αφορούσαν την περιβαλλοντική υποβάθμιση του ρέματος από την απόρριψη αστικών λυμάτων, την παράλειψη υποστήριξης των πρηνών που κατολισθαίνουν σε συγκεκριμένα σημεία του ρέματος, καθώς και τη διαμονή ρακοςυλεκτών σε εγκαταλελειμμένα και ετοιμόρροπα κτίσματα πλησίον της κοίτης του ρέματος, με αποτέλεσμα να συγκεντρώνονται στερεά απόβλητα, αλλά και να πραγματοποιείται κοπή δέντρων για καύση.

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

A.I. Τα υδατορέματα θεωρούνται στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος και θα πρέπει να διατηρούνται στη φυσική τους κατάσταση, αποκλειόμενης κάθε εργασίας επιχώσεως ή κάλυψης τους, ενώ επιτρέπεται η εκτέλεση μόνο των απολύτως αναγκαίων έργων διευθέτησης της κοίτης και των πρηνών, για τη διασφάλιση της ελεύθερης ροής των υδάτων (ΣτΕ2873/2000, 2669/2001, 2656/1999, 3849/2006, Ολομ262/2003 κ.α.).

Στο άρθρο 2, παρ. 1 και 4 του ν. 4258/2014 προβλέπονται τα ακόλουθα: «1. Για την οριοθέτηση των υδατορεμάτων απαιτείται η εκπόνηση και υποβολή σε συμβατική και ηλεκτρονική μορφή Φακέλου Οριοθέτησης...4. Ο Φάκελος οριοθέτησης μπορεί να συντάσσεται με μέριμνα: α) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Υ.Π.Ε.Κ.Α.), β) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων (Γ.Γ.Δ.Ε.) του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων (ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.) ή γ) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή δ) της Περιφέρειας ή ε) του οικείου ΟΤΑ ή στ) φυσικών προσώπων». Ακολούθως, σύμφωνα με το άρθρ. 7 παρ. 2 του ν. 4258/14:

«2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να ανατίθενται οι ανωτέρω αρμοδιότητες -μελέτης, ανάθεσης και εκτέλεσης έργων διευθέτησης/αντιπλημμυρικής προστασίας και εργασίες συντήρησης - και στους ακόλουθους φορείς:

- 2.1. στους οικείους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, όταν το υπό μελέτη υδατόρεμα βρίσκεται εξ ολοκλήρου μέσα στα διοικητικά τους όρια και δεν αποτελεί κλάδο άλλου υδατορέματος,
- 2.2. στις οικείες Περιφερειακές Ενότητες, όταν το υπό μελέτη υδατόρεμα βρίσκεται εξ ολοκλήρου μέσα στα διοικητικά τους όρια και δεν αποτελεί κλάδο άλλου υδατορέματος,...

Σε καθεστώς περιβαλλοντικής αδειοδότησης υπάγονται (παρ. 6 αρθρ. 3 του ν. 4258/2014) μόνο τα έργα διευθέτησης/ αντιπλημμυρικά και όχι η διαδικασία οριοθέτησης. Κατά το άρθρ. 5 παρ. 3 του ν. 4258/14 τμήματα υδατορεμάτων, εντός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή εντός ορίων

οικισμών, που κατ' εξαίρεση προτείνονται να διευθετηθούν με τεχνικά έργα κλειστής διατομής, οριοθετούνται με ελάχιστο όριο το εύρος καταλήψεως των τεχνικών έργων.

Περαιτέρω, κατά το άρθρ. 186 του ν. 3852/2010 *οι αρμοδιότητες καθαρισμού και αστυνόμευσης ρεμάτων και απαλλοτριωμένων χώρων παρά τα ρέματα ανήκουν στις Περιφέρειες.*

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 της ΥΑ 146896/14 περ. ι) δεν απαιτείται άδεια εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων ή/και χρήσης ύδατος: «*Στις εργασίες συντήρησης – καθαρισμού υδατορεμάτων, καθώς και στις ήπιες παρεμβάσεις για τη διευθέτησή τους, όπως εργασίες σταθεροποίησης των πρηνών τους χωρίς μεταβολή της διαίτας του υδατορέματος, καθαρισμού της κοίτης από συσσωρευμένα φερτά υλικά καθώς και για τη διασφάλιση της διατήρησης της παροχτευτικής τους ικανότητας...*».

A.II. Κατά το αρθρ. 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, στην αρμοδιότητα των Δήμων ανήκει η καθαριότητα όλων των κοινόχρηστων χώρων της εδαφικής τους περιφέρειας, η αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού και η λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων.

Σύμφωνα με το άρθρ. 5 του Κανονισμού Δικτύου Αποχέτευσης της ΕΥΔΑΠ ΑΕ «*Με το εσωτερικό δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων των ακινήτων πρέπει να αποχετεύονται υποχρεωτικά τα προϊόντα των χώρων υγιεινής και γενικά των χώρων οικιακής χρήσης των ακινήτων, ήτοι τα οικιακά λύματα: 1. Δεν επιτρέπεται η διοχέτευση στους αγωγούς, τα φρεάτια του δικτύου αποχέτευσης και τα ρέματα των ακολούθων ουσιών, έστω και αν προέρχονται από οικιακή εν μέρει ή εν όλω χρήση υγρών που προέρχονται γενικά από εκκένωση βόθρων, στεγανών ή απορροφητικών, αν δεν προηγηθεί: (i) κατάλληλη προεπεξεργασία τους, ώστε η ποιότητα των υγρών αυτών να αντιστοιχεί στην ποιότητα των οικιακών λυμάτων και, (ii) άδεια της Ε.ΥΔ.Α.Π... Επίσης, στο άρθρο 6 παρ. 1 αναφέρεται ότι: «Σε κάθε οδό που υπάρχει και λειτουργεί αγωγός του οριστικού δικτύου ακαθάρτων ή του παντοροϊκού, οι κύριοι των παροδίων ακινήτων, υποχρεούνται να μεριμνούν για τη σύνδεση των εσωτερικών δικτύων ακαθάρτων των ακινήτων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1α του άρθρου 12 και του άρθρου 14 του ν. 1068/1980 και την διαδικασία του άρθρου 10 του κανονισμού».*

Με το άρθρ. 4 της ΚΥΑ 5673/400/1997, με την οποία ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η οδηγία 91/271/ΕΟΚ «για την επεξεργασία και διάθεση αστικών λυμάτων» είναι επιβεβλημένη η δημιουργία δικτύων αποχέτευσης αστικών λυμάτων, τα οποία θα τηρούν τις απαιτήσεις του Παραρτήματος Ι σημείο Α του άρθρου 16. Εκεί αναφέρεται ότι ο σχεδιασμός η κατασκευή και η συντήρηση των αποχτευτικών δικτύων πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με τις τεχνικές γνώσεις που δεν συνεπάγονται υπερβολικό κόστος ιδίως όσον αφορά τον όγκο και τα χαρακτηριστικά των αστικών λυμάτων, την πρόληψη διαρροών και τον περιορισμό της ρύπανσης των υδάτινων αποδεκτών λόγω υπερχειλίσεων από νεροποντές. Ενώ κατά το άρθρ. 15 σε οποιονδήποτε γίνεται αίτιος παράβασης των διατάξεων της απόφασης του επιβάλλονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις των άρθρων 28, 29 και 30 του ν. 1650/86. Ειδικότερα για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων στις περιοχές του ρυθμιστικού σχεδίου Αθήνας, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν.1515/85 ως ισχύουν.

B. Κατά το άρθρ. 20 παρ. 4 του Νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας εντός τριετίας πρέπει να οριοθετηθούν κύρια υδατορέματα Α' κατηγορίας μεταξύ των οποίων βρίσκεται και το ρέμα της Πικροδάφνης. Πέραν της αναγκαιότητας οριοθέτησης του υδατορέματος, για την προστασία του υδροτοπικού του συστήματος έχει ιεραρχηθεί ως Β' προτεραιότητας, γεγονός το οποίο συνεπάγεται την πραγματοποίηση δράσεων αποκατάστασης, ανάδειξης και οριοθέτησης ενταγμένες στο πλαίσιο πενταετούς προγράμματος.

Στο προς αναθεώρηση Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Αττικής το ρέμα της Πικροδάφνης εκτιμάται ότι κινδυνεύει λόγω μη επίτευξης των

στόχων επιφανειακών υδατικών συστημάτων της ΛΑΠ Λεκανοπεδίου Αττικής, καθώς χαρακτηρίζεται από υψηλή ένταση πιέσεων που σχετίζονται με ουσίες προτεραιότητας, ειδικούς ρύπους κλπ. Η οικολογική του κατάσταση κρίνεται μέτρια και η χημική καλή.¹

Κατά το λεκτικό της υπ' αριθμ. 1915/17 απόφασης του ΣτΕ: «*Το ρέμα Πικροδάφνης περιλαμβάνεται μεταξύ των ρεμάτων της Αττικής που έχουν χαρακτηριστεί ως «ιδιαιτέρου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος» με την 9173/1642/3.3.1993 απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Δ' 281/1993), ενώ η διαδικασία που είχε κινηθεί για το χαρακτηρισμό του ως «προστατευόμενου φυσικού σχηματισμού» κατά το άρθρο 21 ν. 1650/1986, στο πλαίσιο της οποίας συντάχθηκε η από Ιανουαρίου 1997 «ειδική περιβαλλοντική μελέτη για την προστασία και ανάδειξη του ρέματος Πικροδάφνης ν. Αττικής και της ευρύτερης περιοχής», δεν ολοκληρώθηκε με την έκδοση σχετικού προεδρικού διατάγματος. Εκδόθηκαν, όμως υπουργικές αποφάσεις, που δημοσιεύθηκαν στα ΦΕΚ Δ' 99 και 725/1995, 287/1997, με τις οποίες λήφθηκαν μέτρα προστασίας του ρέματος, κατ' επίκληση της παρ. 6 του άρθρου αυτού. Επειδή, κατά τα κριθέντα με την 1242/2008 απόφαση του Δικαστηρίου, η Διοίκηση οφείλει να προβεί στην οριοθέτηση του ρέματος Πικροδάφνης στο σύνολό του, τεκμηριωμένη με τα κατά νόμο αναγκαία στοιχεία και μελέτες, προκειμένου να διασφαλισθεί η ακώλυτη λειτουργία του ως οικοσυστήματος. Πριν από την οριοθέτηση αυτή, ή έστω τη σύνταξη πρότασης για συνολική οριοθέτηση, δεν είναι, κατ' αρχήν, επιτρεπτή η, βάσει τμηματικής οριοθέτησης του ρέματος ή πρότασης για τμηματική οριοθέτηση, μελέτη και εκτέλεση υδραυλικών έργων, έργων διευθέτησης του ρέματος, ή άλλων τεχνικών έργων σε τμήματα του ρέματος». Με την προγενέστερη υπ' αριθμ. 1242/08 απόφαση του ΣτΕ είχε ακυρωθεί η παράλειψη της διοίκησης να προβεί σε συνολική οριοθέτηση του ρέματος προκειμένου να διασφαλισθεί η ακώλυτη λειτουργία του. Τονίζεται ότι κατά την έννοια των άρθρων 43 παρ. 2 και 24 παρ. 1, 2 και 101 παρ. 1 και 3 του Συντάγματος η οριοθέτηση υδατορεμάτων που βρίσκονται σε περιοχές (εντός ή εκτός σχεδίου) που λόγω του χαρακτήρα τους χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας (πχ. αρχαιολογικοί χώροι, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, ευαίσθητα οικοσυστήματα, περιοχές ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος κλπ), πρέπει υποχρεωτικά να πραγματοποιηθεί με Προεδρικό Διάταγμα (ΣτΕ 3849/06, ΠΕ Ολομ. 262/03, 1602/2016, 138/2017 Επεξ.Διατ. ΣτΕ).*

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ:

Το Τμήμα Ελέγχου Μετρήσεων και Υδροοικονομίας Περιφέρειας Αττικής προέβη σε σχετικούς ελέγχους, διαπίστωσε σημαντικά προβλήματα ως προς τη φυσικοχημική ρύπανση των υδάτων και απέστειλε, προς όλες τις συναρμόδιες υπηρεσίες, το υπ' αριθμ. πρωτ.: 97744/17.07.17 έγγραφο, με το οποίο ζητούσε τις ακόλουθες ενέργειες:

1. Από τον Δήμο Π. Φαλήρου και Ν. Σμύρνης να ενημερώσουν εντός δέκα ημερών σε ότι αφορά την επισκευή και ορθή λειτουργία των αγωγών ακαθάρτων.
2. Οι ανωτέρω Δήμοι, όπως και ο Δήμος Αγ. Δημητρίου, να ενημερώσουν, ως αδειοδοτούσες αρχές και σε συνεργασία με την ΕΥΔΑΠ ΑΕ, για το είδος και πλήθος των δραστηριοτήτων που βρίσκονται πλησίον του ρέματος της Πικροδάφνης και ειδικότερα δραστηριότητες που δύναται να περιέχουν ως πρώτη ύλη ή/και ως αποθηκευμένα απόβλητα πετρελαιοειδή ή/και παραπροϊόντα αυτών, καθώς και για δραστηριότητες που δύναται να απορρίπτουν αστικά λύματα στα υπόγεια τμήματα του ρέματος.
3. Οι αρμόδιες υπηρεσίες των παραπάνω Δήμων να προβούν σε δικούς τους ελέγχους και να ενημερώσουν για τα αποτελέσματα αυτών, σχετικά με την απόρριψη υγρών αποβλήτων εντός του ρέματος.

¹ http://wfdver.ypeka.gr/wp-content/uploads/2017/07/EL06_1REV_P13_Proxedia_LAP_v01.pdf

4. Επίσης, οι αρμόδιες υπηρεσίες των Δήμων Αγ. Δημητρίου και Π. Φαλήρου ζητείται, σε συνεργασία με την ΕΥΔΑΠ ΑΕ και τη Δ/ση Υγειονομικού Ελέγχου και Περιβαλλοντικής Υγιεινής της Περιφέρειας Αττικής, να προβούν στις ενδεικνυόμενες ενέργειες σχετικά με τις επισημάνσεις της ΕΥΔΑΠ στο υπ' αριθμ. πρωτ.: 7527/09.06.15 έγγραφο της, περί των κτισμάτων που βρίσκονται εντός του ρέματος και αποχετεύονται με βόθρο, χωρίς να έχουν αποδεικτικά στεγανότητας αυτών.
5. Το ΑΤ Π. Φαλήρου, καθώς και η αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης καλούνται όπως εξετάσουν τα ζητήματα των αυθαιρέτων ή/και ετοιμόρροπων οικιών (στο ύψος των οδών Πικροδάφνης και Θέμιδος) και κατάληψης αυτών από αλλοδαπούς.
6. Η Δ/ση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Αττικής παρακαλείται, σε συνεργασία με τους υπεύθυνους Δήμους, να προβεί στον καθαρισμό της κοίτης του ρέματος.
7. Όλες οι λοιπές συναρμόδιες υπηρεσίες προκαλούνται για τις δικές τους ενέργειες καθώς και την αναλυτική ενημέρωση επί των ευρημάτων των ελέγχων τους, ώστε να εντοπισθούν οι υπεύθυνες δραστηριότητες που απορρίπτουν απόβλητα εντός του ρέματος.

Όλα τα ανωτέρω ζητούνται από το Τμήμα Ελέγχου Μετρήσεων & Υδροοικονομίας Περιβάλλοντος προκειμένου να ελεγχθεί εάν υπάρχουν παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, σύμφωνα με το άρθρ. 30 του ν. 1650/86, ως ισχύει.

Η αναφερόμενη μας προσκόμιση, επίσης, το υπ' αριθμ. πρωτ.: 14915/16.06.17 έγγραφο του Τμήματος Περιβάλλοντος του Δήμου Π. Φαλήρου, στο οποίο αναφέρεται ότι το Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών της Υπηρεσίας Δόμησης Δήμου Ελληνικού διενήργησε αυτοψία στις 24/10/14 και συνέταξε την υπ' αριθμ.: 92/14 έκθεση. Ακολούθως, ο Δήμος Π. Φαλήρου απευθύνθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ.: έγγραφο του στο Τμήμα Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών της Απ. Διοίκησης για τις ενέργειές του, δεδομένου ότι δε διέθετε συνεργείο κατεδάφισης. Ο Δήμος επανήλθε στο θέμα με το υπ' αριθμ. πρωτ. 4217/21.02.17 έγγραφο απευθυνόμενος στις αρμόδιες υπηρεσίες. Το Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών της Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου Ελληνικού – Αργυρούπολης διενήργησε νεότερο έλεγχο στις 23/05/17 και απηύθυνε τα αποτελέσματα στην Αυτοτελή Δ/ση Πολιτικής Προστασίας.

Στο πλαίσιο της διαμεσολάβησής μας, μας κοινοποιήθηκε το υπ' αριθμ. πρωτ.: 4217/21.02.17 έγγραφο της Δ/σης Περιβάλλοντος & Πρασίνου του Δήμου Παλαιού Φαλήρου, στο οποίο καταγράφονται συμπεράσματα πρόσφατης αυτοψίας (15.02.17) και αποστέλλεται προς τη Δ/ση Περιβάλλοντος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, προς τη Δ/ση Περιβαλλοντικής Υγιεινής & Υγειονομικού Ελέγχου, προς το Τμήμα Πολιτικής Προστασίας ΠΕ Κ.Τ.Α, προς τη Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας Αττικής και προς το ΑΤ Π. Φαλήρου. Συγκεκριμένα, περιγράφεται ότι τα κτίσματα και οι μάντρες του ακινήτου βρίσκονται οριακά στο φρύδι του πρανούς και φέρουν ρωγμές, ενώ από τη ροή του ρέματος τα πρανή έχουν ολισθήσει. Επίσης, η κοίτη από τη βορεινή πλευρά έχει διευρυνθεί και υπάρχουν πεσμένεςτσιμεντένιες πλάκες. Όλα τα ανωτέρω συνιστούν σοβαρό κίνδυνο για όσους διαμένουν εκεί, αλλά και για το περιβάλλον. Πέραν των ανωτέρω στα πρανή και στην κοίτη βρίσκονται σωρευμένα απορρίμματα προερχόμενα από τις δραστηριότητες όσων διαμένουν εκεί, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ανθυγιεινών εστιών και εστιών πρόκλησης πυρκαγιάς.

Με βάση τα ανωτέρω, παρακαλούμε για τα κάτωθι:

1. Οι Δήμοι Νέας Σμύρνης, Παλαιού Φαλήρου και Αγίου Δημητρίου να μας ενημερώσουν, το συντομότερο δυνατό, για τις ενέργειές τους σύμφωνα με όσα ζητούνταν στο ανωτέρω αναλυτικά περιγραφόμενο έγγραφο του Τμήματος Ελέγχου Μετρήσεων και Υδροοικονομίας Περιφέρειας Αττικής.

2. Αντίστοιχα όλες οι λοιπές εμπλεκόμενες υπηρεσίες στις οποίες απευθύνεται/ κοινοποιείται το ανωτέρω έγγραφο της Περιφέρειας Αττικής (ΕΥΔΑΠ ΑΕ, Δ/ση Τεχνικών Έργων – Δ/ση Υγειονομικού Ελέγχου – Δ/ση Βιομηχανίας – Δ/ση Μεταφορών Περιφέρειας Αττικής, Δ/ση ΠΕΧΩ – Δ/ση Υδάτων Αποκεντρωμένης, ΕΛΚΕΘΕ, ΣΕΠΔΕΜ, Ειδική Γραμματεία Υδάτων, ΑΤ Π. Φαλήρου), παρακαλούμε να μας γνωρίσουν τις ενέργειές τους και να μας κοινοποιήσουν τις απαντήσεις που έχουν αποστείλει στο εν λόγω Τμήμα της Περιφέρειας Αττικής.
3. Το Τμήμα Ελέγχου Μετρήσεων και Υδροοικονομίας της Περιφέρειας Αττικής καλείται να μας πληροφορήσει για τις περαιτέρω ενέργειές του και ιδίως εάν έχει προβεί στην εισήγηση των προβλεπόμενων κυρώσεων του άρθρ. 30 του ν. 1650/86.
4. Οι αρμόδιες Δ/σεις της Περιφέρειας Αττικής παρακαλούνται να μας γνωρίσουν τις ενέργειές τους για τη συνολική οριοθέτηση του υδατορέματος με βάση και τις προαναφερόμενες αποφάσεις του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, αλλά και τα όσα προβλέπονται στο Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας. Επίσης, ζητείται να προβούν στις απαιτούμενες ενέργειες για τη συγκράτηση των πρηνών, αλλά και στον άμεσο καθαρισμό της κοίτης του ρέματος.
5. Το Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών Δήμου Ελληνικού – Αργυρούπολης παρακαλείται να μας ενημερώσει εάν τα ακίνητα προς κατεδάφιση έχουν κριθεί ως επικινδύνως ετοιμόρροπα κατά τη διαδικασία του ΠΔ 13/1929 (όπως αυτό τροποποιήθηκε και εντάχθηκε στον Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας). Επίσης, θα θέλαμε να πληροφορηθούμε εάν διαπιστώθηκε η παράνομη υλοτομία δέντρων σε κοινόχρηστους χώρους πλησίον της κοίτης του ρέματος.
6. Η Αρμόδια Δ/ση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής καλείται να μας γνωρίσει τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί για την κατεδάφιση των οριστικώς κριθέντων αυθαιρέτων κατασκευών στο Ρέμα της Πικροδάφνης.
7. Τέλος, το Τμήμα Πολιτικής Προστασίας της ΠΕ Κ.Τ. Αθηνών παρακαλείται να μας ενημερώσει για τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί για την αντιμετώπιση της κατάστασης βάσει του υπ' αριθμ. πρωτ.: 4217/21.02.17 εγγράφου της Δ/σης Περιβάλλοντος του Δήμου Π. Φαλήρου.

Ευχαριστώντας όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες εκ των προτέρων για τη συνεργασία με τον Συνήγορο του Πολίτη, παρακαλούμε να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια συνεργασίας προκειμένου να προωθηθούν οι διαδικασίες για την προστασία του ρέματος της Πικροδάφνης το οποίο πέραν του ότι έχει σημαίνουσα περιβαλλοντική σημασία για την Αττική, η διατήρηση της απρόσκοπτης ροής στην κοίτη του είναι κομβική για την εκτόνωση των υδάτων και την αποφυγή δημιουργίας πλημμυρικών φαινομένων.

Σε αναμονή των ενεργειών και έγγραφων απαντήσεών σας, εντός 30 ημερών από τη λήψη του παρόντος, παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με τιμή

Ιωάννης Π. Σαγιάς
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

ΔΗΜΟΣ Π. ΦΑΛΗΡΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΠΡΑΣΙΝΟΥ
Τερψιχόρης 51 & Αρτέμιδος
17562 – Π. Φάληρο

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΝ. & ΟΡ. ΠΛΟΥΤΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
Πολυτεχνείου 4
10433 Αθήνα

ΔΗΜΟΣ Ν. ΣΜΥΡΝΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Ολυμπίου & Σωκράτους
17123 Ν. Σμύρνη

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΠΕ Ν. ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
Θεομήτορος 59
17455 Άλιμος

ΔΗΜΟΣ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Αγ. Δημητρίου 55
17343 Αγ. Δημήτριος

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Π.Ε. Ν. ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
Ελ. Βενιζέλου 283
17574 Καλλιθέα

ΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ – ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΟΜΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ –
ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
Αργυρούπολης 94-96
Αργυρούπολη

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
(Β)
Μεσογείων 239
15451 Ν. Ψυχικό

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΕ Κ.Τ. Αθηνών
Λ. Συγγρού 15-17
11743 Αθήνα

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ
Αμαλιάδος 17
11523 Αθήνα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ – ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
Συγγρού 80-88
11741 Αθήνα

ΕΥΔΑΠ ΑΕ
Ωρωπού 156
11146 Γαλάτσι

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ & ΥΔΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Π.Ε.Κ.,Ν.Β & Δ. ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
Πολυτεχνείου 4
10433 Αθήνα

ΕΛΚΕΘΕ
46,7 χλμ. Λ. Αθηνών – Σουνίου
19013 Ανάβυσσος Αττικής
Υπόψη κ. Ηλία Δημητρίου

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΠΕ Ν. ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Ελ. Βενιζέλου 283
17674 Καλλιθέα

ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΔΟΜΗΣΗΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΝΟΤΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
Μεσογείων 119
11526 Αθήνα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΗ Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
Λεωφόρος Συγγρού 15-17,
11743, Αθήνα

ΑΤ Π. ΦΑΛΗΡΟΥ
Αίαντος 8
17562 Π. Φάληρο

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ:

1. κ. ΚΑΠΑΤΑΝ ΧΡΗΣΤΟ
ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ Ν.Τ. ΑΘΗΝΩΝ
Κτίριο 210^Α (πρώην Ολυμπιακές Εγκαταστάσεις)
17602 Καλλιθέα

2. ....

20 Ιανουαρίου 2020
Αριθμ. Πρωτ.: 238738/3027/2020

Πληροφορίες: Αντωνίνα Παπαθανάσογλου , Μυρτώ Παινέση
gl@synigoros.gr

κ. Γιάννη Φωστηρόπουλο
Δήμαρχο Παλαιού Φαλήρου
Αρτέμιδος και Τερψιχόρης 51
175 62 Παλαιό Φάληρο, Αττική

ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ
Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών
Αρτέμιδος και Τερψιχόρης 51
175 62 Παλαιό Φάληρο, Αττική

Θέμα: Παράλειψη κατεδάφισης αυθαιρέτων κτισμάτων στα πρανή του ρέματος Πικροδάφνης

Αξιότιμε κύριε Δήμαρχε,

Αξιότιμοι κυρίες/οι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 εξετάζει αναφορά της κ..... σχετικά με την περιβαλλοντική υποβάθμιση του ρέματος της Πικροδάφνης.

Ειδικότερα, για το επιμέρους ζήτημα της υπόθεσης που αφορά την κατεδάφιση των τελεσιδικών κριθέντων ως αυθαιρέτων κτισμάτων, τα οποία βρίσκονται εντός των πρανών του ρέματος (συμβολή οδού Θέμιδος με το ρέμα της Πικροδάφνης) ενημερωθήκαμε κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας με τους αρμοδίους υπαλλήλους της Αποκεντρωμένης, ότι δεν προχώρησαν οι διαδικασίες της καθαίρεσής του, καθώς ο Δήμος Π. Φαλήρου δεν έχει αποσαφηνίσει εάν εντός αυτών κατοικούν Ρομά και άρα πρέπει πρώτα να τηρηθούν οι διαδικασίες της ΚΥΑ 23641/2003 (αρθρ. 2 παρ. 1) για τη μετεγκατάστασή τους. Συγκεκριμένα, το Τμήμα Πολεοδομικού Σχεδιασμού & Εφαρμογών της Αποκεντρωμένης είχε αποστείλει το υπ' αριθμ. πρωτ.: Φ115/305/17.06.15 έγγραφο προς τον Δήμο σας σχετικά με το ζήτημα, το οποίο δεν είχε απαντηθεί.

Η Τριμελής Επιτροπή Επικινδύνως Ετοιμόρροπων Κατασκευών με το υπ' αριθμ. πρωτ.: 3746/02.04.19 απεφάνθη ότι πρόκειται για κτίσματα από φέρουσα τοιχοποιία (χωρίς τσιμεντόλιθους) και περιτοιχίσεις, κατασκευασμένα με πρόχειρα υλικά, χωρίς κανόνες τέχνης και επιστήμης. Τα κτίσματα βρίσκονται στα πρανή του ρέματος, το οποίο παρουσιάζει τοπικές

διαβρώσεις, οπότε είναι αμφιβόλου φέρουσας ικανότητας και ευστάθειας, άρα και τα κτίσματα είναι επικίνδυνα από στατικής και δομικής άποψης.

Επειδή το εν λόγω ζήτημα είναι εξαιρετικά κομβικό ως προς τις ενέργειες που πρέπει να ακολουθήσει η διοίκηση για την κατεδάφιση των αυθαίρετων κτισμάτων, σε περίπτωση που διαμένουν εντός αυτής Ρομά, παρακαλούμε να μας ενημερώσετε, εντός 30 ημερών από τη λήψη του παρόντος, σχετικά με το θέμα. Επισημαίνουμε ότι το ζήτημα της κατεδάφισης των συγκεκριμένων ακινήτων και της απομάκρυνσης των διαμενόντων, είναι εξαιρετικά σοβαρό δεδομένου ότι σε περίπτωση εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων κινδυνεύει, προφανώς, η σωματική ακεραιότητα αυτών.

Σε αναμονή των ενεργειών και έγγραφων απαντήσεών σας, παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με τιμή

Ιωάννης Π. Σαγιάς
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

- .....

- ΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ – ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΟΜΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ – ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
Αργυρούπολης 94-96
Αργυρούπολη

- ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ (Β)
Μεσογείων 239
15451 Ν. Ψυχικό